

DK-i tájolásuk megfelel az árkok által határolt területek térbeli elhelyezkedésének is. Idáig egyetlen ház feltárására került sor. Ez egy 3,5×4,5 m alapterületű, lekerekített sarkú, kissé trapezoid alakú épület. Bejárata a ház déli, szélmentes sarkánál található. Ezzel szemben, a ház keleti sarkában találtuk a kemencét, melynek fala mintegy 30 cm magasságban állt. A fal ívéből arra következtethetünk, hogy a kemence eredetileg sem lehetett fél méternél magasabb. A szemközti, nyugatra fekvő sarokban találtuk meg a ház munkagödrét. Ennek mélyebbre ásott fele kitapasztott volt, a tapasztás pedig néhány helyen átégett. A gödör magasabb felében három kisméretű, hegyesen végződő, egymástól egyenlő távolságban fekvő (20 cm) lyuk jelentkezett. A ház rövidebb oldalának szélein rendre megtaláltuk a szelementartó cölöpök számára ásott lyukakat, s a hosszabbik oldalak belső szomszédságában további két-két cölöplyukra bukkantunk. A ház falai mentén végig megfigyelhetjük az agyagos földből döngölt bélést. Az épület elhagyásakor a cölöpöket eltávolították, melynek során a kiékelésükre használt kövek a cölöplyukak belsejébe estek. A település kerámiaanyagában főleg a vízszintesen körbefutó rovátkolású, szemcsés anyagú edények domináltak, azonban néhány árokban – és az említett házban is – találtunk szürkés-barnás színű, tapintásra feltűnően sima, mázas töredékeket. Mindez alapján lelőhelyünket a 14. századra keltezzük.

A lelőhelyen a lehumuszolt terület mintegy harmadát sikerült idén feltárni. A település nyomvonalba eső részének teljes feltárására a következő évadban kerül sor.

Munkatársak: Szanyi Brigitta régész, Szászvári Linda, Szöllősi Géza régésztechnikusok.

PÉTERVÁRY TAMÁS

158. Gyál, 9. számú lelőhely

(Pest megye) B, Szk, Á

A lelőhely a Gyáli csatorna és egy telepített nyárfaerdő között fekszik. 2003. július 3-án elkezdtük a gépi humuszolást a kitűzött nyomvonalszakaszon. A teljes rendelkezésre álló terület, azaz a lelőhelyszakasz 90 százalékban fedett régészeti jelenségekkel. A gépi humuszolás során közel 40 ház, árokrendszerek, gödrök, kutak, kemencék feltárásra kerültek elő. A terület ÉK-i végén a nyárfaerdőnél több kút és feltehetően „karámárok” kerültek elő, melyek lekerekített sarkú, téglalap alakú területet kerítettek, valamint pár gödör. A terület középső szakaszán sűrűsödnek a házak, melyek sorokat alkottak. A területen különféle irányba futó és egymást keresztező árkok mindenütt megtalálhatók. Ezek közül kiemelendők a nagyobb négyszög alakú területeket lekerítő. Pontos funkciójuk idáig kérdéses, feltehetően telekhatárokat jelöltek ily módon. 2003. november elejéig 383 objektumot tártunk fel, köztük 192 gödröt, 29 házat, 10 kutat, 139 árkot, 1 gödröt zsuporított temetkezéssel (szkíta?), 6 cölöplyukat, 5 kemencét, 2 tűzhelyet.

A lelőhely ÉK-i felében koncentrálnak a szkíta, illetve feltehetően bronzkori objektumok. DNY-on pedig eddig csak Árpád-kori objektumok kerültek elő. A legtöbb objektumból azonban (főleg az árkokból) jellegtelen, kézzel formált kerámia került elő. Ezek kor meghatározása kérdéses. A lelőhely tovább terjed a Gyáli csatorna túloldalán, valamint a nyárfaerdő alatt is feltehetően. A feltárást a következő évben folytatjuk.

Munkatársak: Antoni Judit régész, Balogh András régészhallgató (JPTE), Kaptár Ildikó, Nyikus Krisztián régésztechnikusok.

NAGY ANDREA

159. Gyál, 13. számú lelőhely

(Pest megye) Kö

A lelőhelyen 2003. július 28. és szeptember 9. között folytattunk régészeti feltárást. A terület a környezetéhez képest kissé mélyebben fekszik. Az altalaj agyagos homok. Az ásatás során 15, főként a középkorba tartozó gödör, 3 szintén középkori épület, illetve számos árok (középkor, újkor) látott napvilágot.

Az egyik árok egy 30×22 méteres lekerekített téglalap alakú részt határolt, s tájolását tekintve a többi árok is alkalmazkodott ehhez a rendszerhez. A gödrök sekélyek voltak, alakjuk kerek, vagy ovális, betöltésük fekete, kormos. Az épületekhez közeli gödrökben vastárgyak (kések, szögek) kerültek elő.

Az épületek közül az egyik 3,2×2,8 m nagyságú, lekerekített téglalap alakú, közepén egy ovális gödörrel. Valószínűleg gazdasági céllal épült. A másik két épület lakóház, egyikük egy beltéri, másikuk egy bel- és egy kültéri, a házból fűthető kemencével volt felszerelve. Ez utóbbi tüzelőfelszínét állatcsontokkal rakták ki. Mindkettő esetében a beltéri kemencével szemközti oldalon megtaláltuk a korszak házára jellemző munkagödröt is. Az épületek betöltéséből vastárgyak, főleg kések kerültek elő.

Munkatársak: Szanyi Brigitta régész, Szászvári Linda, Szöllősi Géza régésztechnikusok.

PÉTERVÁRY TAMÁS

160. Gyál, 14. számú lelőhely

(Pest megye) Kö

2003. augusztus 11. és október 1. között egy középkori település gazdasági részének a nyomvonalba eső részén végeztünk feltárást. Összesen 17 objektumot tártunk fel. A lelőhelyen három kb. 30×20 m kiterjedésű, lekerekített téglalap alakú területhatároló árkot, s további, a lekerekített részek rendszeréhez alkalmazkodó árkokat (tizenhárom), illetve 4 gödröt tártunk fel. Az árkok valószínűleg állattartás céljából készültek, betöltésükben rendkívül sok szarvasmarha, illetve kiskérődző csontja került elő.

A területet a 8-as számú lelőhelyen feltárt középkori település objektumaitól csak egy 30–35 méteres üres sáv választja el. A két településrész minden bizonnyal szerves egységet alkot.